

K r o o n i k a

- - - - -

6.–7. aprillil peeti riikliku programmi „Eesti keele keeletehnoloogiline tugi (2006–2010)” teist aruandekonverentsi (EKKTT 2009). Konverentsil andsid oma tööst ja tulemustest ülevaate kõigi programmi raames rahastatavate projektide uurimisrühmad. Konverentsil räägiti eesti kirja- ja kõnekeele korpustest; korpusepõhisest kõnesünteesist; masintõlkest; dialoogist arvutiga; automaatselt süntaksianalüüsist; semantilisest analüüsist; elektrooniliste sõnastike koostamisest ja kasutusest. Plenaartekanded pidasid Tanel Alumäe, kes tutvustas kõnetuvastuse hetkeseisu meil ja mujal, ning Kristjan Rebane, kes kõneles info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seirest.

18. aprillil toimus üheksas Peterburi eestlaste eesti keele päev, mille korraldas Emakeele Selts koos haridus- ja teadusministeeriumi, Peterburi Eesti Kultuuriseltsi ja Peterburi Jaani kogudusega. Eesti keele päeva kavas oli viis ettekannet. Rein Saukas rääkis Jakob Hurda rahvaluulekogust, Reili Argus eesti keele omandamisest võrreldes teiste keeltega, Kersti Lepajõe meedia keelekasutusest, Jüri Valge eesti keelest ja eestlusest muutuvast ajas ning Madis Arukask identiteedist keelega ja keeleta.

23.–24. aprillil toimus VIII rakenduslingvistika kevadkonverents „Keelepoliitika ja kultuurimuutused”, millega tähistati ENSV keeleseaduse 20. aastapäeva. Konverentsile oli kutsutud esinema Urmas Sutrop, kes kõneles põhiseadusest ja keelest, ja Ilmar Tomusk, kelle ettekande teema oli „20 aastat Eesti keelepoliitikat”. Teistest kutsutud esinejatest kõneles Albert Branchadell Gallo (Universitat Autònoma de Barcelona) teemal „The morality of language policy. (The treatment of) Russian in Estonia/Tallinn and Spanish in Catalonia/Barcelona”; Montserrat Cortès Colomé (Universitat de Barcelona) ettekande teema oli „A psycholinguistic stance: cognitive, social and educative dimensions”; Llorenç Comajoan Colomé (Universitat de Vic) rääkis teemal „Sociolinguistics and second language acquisition in Catalonia: learning Catalan in a multilingual society” ning Joan Pujolar Cos (Universitat de Barcelona) teemal „Language and identity in the globalized new economy: exploring sociolinguistic change”. Konverentsi raames töötati veel ka lastekeele ning keelepoliitika tööpajas „Barcelona vs Tallinn”.

30. aprillil toimus Väike-Maarjas Wiedemanni keeleauhinna keelepäev. Esinesid: Krista Kerge ettekandega „Keeletu üksindus ja kooselu”, Jaan Kaplinski „Kui soomeugrilik on eesti keel?”, Ilse Lehiste „Nimetavalisi liitumisi Wiedemanni ja tänapäeval” ning õpilane Keili Pohlak (juhendaja õpetaja Jaana Puksa) „Eduard Leppik – kohaliku kultuuri edendaja”.

27. mail toimus Tartus regionaal- või vähemuskeelte Euroopa harta teemaline seminar. Sonia Parayre Euroopa Nõukogu regionaal- või vähemuskeelte Euroopa harta sekretariaadist esitas ülevaate regionaal- või vähemuskeelte Euroopa hartast; ENi ekspert Tomasz Wicherkiewicz kõneles teemal „Riigi, kohaliku omavalitsuse ja vabaihenduste osast harta järgi”; HTMi keeleosakonna nõunik Jüri Valge andis ülevaate eesti keele piirkondlike erikujude ja Eestis esindatud võõrkeelte kasutusolukorrast; riigikogu liige, akadeemik Peeter Tulviste arutles teemal „Regionaal- või vähemuskeeltest Eestis: perspektiividest”; ERVLi juhatuse aseesimees Kalle Eller pidas ettekande „Regionaal- või vähemuskeeled Eestis ja keelekogukondi esindavad organiatsioonid”; harta rakendamise Armeenias kõneles Jerevani lingvistikaülikooli rektor, prof Suren Zolyan; Sonia Parayre tutvustas riikide võimuorganite probleeme, väljakutseid ja häid kogemusi harta ratifitseerimisel ja rakendamisel; harta rakendamise Soomes kõneles ENi ekspert, professor Tom Moring.

28.–30. maini toimus Tartus 12. rahvusvaheline vähemuskeelte konverents (12th International Conference on Minority Languages). Konverentsil käsitletud teemadeks olid standardiseerimine, haridus, identiteet, Interneti kasutegur vähemuskeelte säilitamisele ja edendamisele jms. Plenaarettekannetega esinesid Uldis Ozolins (Royal Melbourne Institute of Technology), Sarah Thomason (University of Michigan), Anna Verschik (Tallinna ülikool) ja Richard Villems (Eesti Teaduste Akadeemia).

3. juunil toimus Tallinnas Eesti keelehariduspoliitika ülevaate koostamise teemaline ümarlauakohtumine, millel lisaks Eesti esindajatele osalesid ENi keelepoliitika talituse juhataja Joseph Sheils, ENi keeleekspertid professor Daniel Coste, professor Pádraig Ó Riagáin, Cecilia Serra, Florence Singer ja professor Martin Ehala.

19. juunil peeti Kihnus keelepäeva. Ettekannetega esinesid Mati Hint, Ellen Niit, Sulev Iva, Joel Sang jt.

27. juunil peeti Tartu ülikooli J. V. Veski auditoriumis XLII J. V. Veski päeva teemal „Nimi ja tema keel”. Konverentsil kõneles Peeter Päll mitmekeelsusest Eesti nimedes, Evar Saar pidas ettekande teemal „Paljumeelsus ja silmahakkavad nimeandmispõhimõtted internetiajastu katastrinimedes”,

Lenne Ojamets ees- ja perekonnanimede häälikulisest kooskõlast ning Annika Hussar eestlaste eesnimedest 1900. aastal.

23.–24. juulil toimusid Emakeele Seltsi korraldusel eesti keele päevad Austraalias. Eelkõige Austraalia eestlastele suunatud keelepäevadel esinesid ettekannetega Helle Metslang, Mati Erelt, Jüri Valge, Maire Raadik, Annika Kilgi ning Tiina Kase.

25. augustil kaitses Kristiina Praakli TÜ-s doktoritööd „Esimese põlvkonna Soome eestlaste kakskeelne keelekasutus ja koodikopeerimine”. Juhendajad prof Birute Klaas (TÜ) ja prof Anneli Sarhima (Mainzi ülikool), oponent prof Riho Grünthal (Helsingi ülikool).

21. ja 22. augustil toimus Kuressaare linnuse kapiitlisaalis filoloogiadoktor Silvi Vare 70. sünnipäevale pühendatud juubelikonverents teemal „Sõna mitmel tasandil”. Peale juubilari esinesid ettekannetega veel Krista Kerge, Hannu Remes, Kairit Sirts, Ülle Viks, Margit Langemets, Mati Hint, Mart Rannut, Helle Metslang ja Heete Sahkai.

27. augustil kaitses Margit Langemets TLÜ-s doktoritööd „Nimisõna süstemaatiline polüseemia eesti keeles ja selle esitus eesti keelevaras”. Juhendaja professor Helle Metslang (TÜ), oponentid professor Renate Pajusalu (TÜ) ja dotsent Katre Õim (TLÜ).

2009. aastal Tallinna ülikooli eesti keele ja kultuuri instituudis kaitstud eesti keele alased bakalaureuse- ja magistritööd

Magistritööd

Humanitaarteaduse magistri kraad (lingvistika)

Anastassia Šmõreitšik „*ma-* ja *da-*infinitiivi kasutuse võrdlus eesti kirja-keeles ja õppijakeeles”

Humanitaarteaduse magistri kraad (eesti keele ja kirjanduse õpetaja)

Nele Valksaare „Meediapädevuse arendamine põhikooli II ja III kooli-astme emakeeleõpikutes”

Bakalaureusetööd

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (eesti keel)

Kristina Ait „Eesti keele ja kultuuri akadeemiline välisõpe Euroopas”, Merilin Kruuse „Ameerika Ühendriikide eestlaste keelest”, Helen Laan-

soo „Olendite ja elukate, maagiliste esemete ja vahendite ning loitsude nimetuste tõlkimine „Harry Potteri” eestindamisel”, Liina Palu „Inglise keele mõjud eesti keelele: *mas*-vormi ja *v*-kesksõna kasutusala laienemine”, Aire Veskimäe „Minu keel? Sinu keel? Kvalitatiivne uurimus eesti-vene segapaaride keelekasutusest”, Hanna Sinijärv „Eesti keele objekti käände- vahelduse omandamine”, Tiina Tärk „Kiili valla talunimed”.

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (referent-toimetaja)

Merilin Aul „Täiskasvanult lapsele suunatud sõnavara erijooned”, Laura Hein „Haapsalu Linnavalitsuse dokumentide vormistamine”, Julia Männik „Uute laensõnade morfoloogiline kohanemine eesti keeles”, Kata-Liina Normak „Johannes Aaviku ning 1972. aasta sõnavõistluse uudissõnu tänapäeva ajakirjanduses”, Ege Sartakov „Globaliseerumine ja väikekeelte tulevik”, Ramune Vananurm „Uudiste kvaliteet Postimehes ja Õhtulehes”.

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (eesti keel võõrkeelena)

Aleksandra Dergatšova „Eesti venekeelsete elanike ja eestlaste interetnilisest diskordantsist (Harjumaa linnade / Tallinna linnaosade ja Lääne-Tallinna näitel)”, Julia Djomina „Kas ja kuidas mõjutab keelekümbel õpilaste hoiakuid ja suhtumist eesti keelde”, Julia Gabaidullina „Eesti keele õppimise motivatsioonilise orientatsiooni mõõtmine (tava- ja hiliskeelekümbelklassi näitel)”, Ljudmilla Kuhto „Motivatsioonilised orientatsioonid ja suhtumised eesti keele omandamises Tallinna Karjamaa Gümnaasiumi õpilaste näitel”, Jekaterina Perminova „1990. aastatel Eesti koolides kasutusel olnud eesti- ja venekeelsed aabitsad võrdlevas analüüsis”, Kädi Puhtvend „I–IV klassi laste kujundlik keelekasutus. Õpetamine ja oskused”, Siiri Raudsepp „Kurbuse ja rõõmu väljendamine kognitiivse keeleteaduse vaatenurgast”, Anna Šiškova „Eesti venekeelsete elanike etnolingvistiline vitaalsus segregatiivsete ja hajutatud keelekeskkondade näitel”, Sergei Zjuganov „Autonduse keel – erialakeel või släng?”.

***Baccalaureus artium* kraad eesti keele ja kirjanduse õpetaja erialal**

Pille Raudla „Integratsioon õpetuses”

Siiri Soidro